

## Határon innen – határon túl IN MEMORIAM 1956

A BÉCSI MAGYAROK OKTÓBER 23-ÁN A THERESIANUMBAN ÜNNEPELTÉK AZ 56-OS FORRADALMAT

Az Erdélyi Magyarok Ausztriai Egyesülete, az Európa-Klub, a Római Katolikus Lelkészegység és a Széchenyi István cserkészcsapat zászlóinak bevonulásával kezdődött meg a műsor.

Három sokatígérő fiatal magyar művész, Zádory Édua (hegedű) és Contrás Éva (zongora) valamint Puskás Péter (zongora) Brahms, Kodály, Lisztnay és Bartók műveinek előadásával emelték az ünnepi hangulatot.

A megjelenteket, köztük Dr. Peisch Sándor nagykövetet és Dr. Deák Ernőt az Ausztriai Magyarok Központi Szövetségének elnökét Dr. Smuk András köszöntötte, majd ifj. Antal Imre felolvasta a forradalmi ifjúság 16 pontba foglalt követeléseit.

Ünnepi beszédében Tökés László református püspök Nagyváradról az 56-os magyar forradalom és az 1989-es Temesvárról kiinduló romániai forradalom közti párhuzamokat és ellentéteket értékelte. Kiemelte annak a ténynek a jelentőségét, hogy a teremben együtt emlékeznek a külföldre szakadt, Bécsben élő magyarok, a hivatalos Magyarország bécsi szervezeteinek képviselői és ő maga a kisebbségi magyarok nevében.

Az ünnepi megemlékezést a jelenlévők a Himnusz elnevelésével zárták.

Az ezt követő kötetlen hangulatú fogadás jó alkalmat nyújtott a régóta és újabban, hivatalosan itt tartózkodó, és Bécsben élő magyarok közötti kapcsolatok elmélyítésére.

**A GRÁCI SZÉKHELYŰ MAGYAR EGYTEMISTÁK ÉS ÖREGDIÁKOK KLUBJA** rendezésében színvonalas s meghatározó program-sorozaton vehettek részt a gráci és grác környéki magyarság, 1956-ra emlékezve.

Október 18-án, vasárnap, ünnepi szentmisevel kezdődött a megemlékezés, magyar diákok zenés közreműködésével. János atya prédikációja felhívta a szép számban megjelent hívek figyelmét az ünnepi megemlékezés jelentőségére. A szombathelyi Madrigálkórus ünnepi műsorára délután került sor, melyet Mag. Rudó Roth, Magyarország tiszteletbeli konzulja nyitott meg. A megemlékezés keretében belül Dr. Kontur István egyetemi docens, a „Műegyetem 1956” Alapítvány titkára mondott meghatározó beszédet, felidézve a forradalom előestéjén lezajlott történelmi eseményeket. A madrigálkórus műsorában nemcsak Kodály, Liszt, Bruckner szerzeményeiből adott válogatást, hanem József Attila, Szép Ernő és más híres költők műveiből, prózában is. A kórusművek előadását gitár- és zongorakíséret gazdagította.

A megemlékezés záró aktusára október 23-án, a gráci dóm előtt került sor, a hagyomá-

nyos koszorúzás keretében. A mintegy 30 résztvevő ezzel a kegyelettel mutatta ki tiszteletét azoknak, akik életüket áldozták a magyar szabadságért.

VASVÁRI ÁGOTA

### TÖRTÉNELMI EMLÉKEZÉS LINZBEN

A Felső-Ausztriai Magyarok Kultúregyesületének szervezésében 1998. október 31-én két értékes történelmi előadás hangzott el:

1. „A magyarság létküzdelméi a huszadik században” (súlypont a második világháború). Vitéz Balogh Ádám nyugalmazott tanár — személyes élményeket is beleszőve — az előadásban arról beszélt, hogy az első világháború a múlt század végén keletkezett feszültségek következtében tört ki. Az ezt lezáró igazságtalan békeszerződések nem hogy csökkentették volna a problémákat, hanem Közép-Európában mindmáig ható válságfókat hoztak létre.

Magyarországnak — mint az első világháború legnagyobb vesztesének — a cselekvési terét a továbbiakban két cél határozta meg:

— az elszakított területek magyarságának az anyanemzettel való újraegyesítése és

— egyfajta, antikommunista kereszties háború.

Az előbbi a két bécsi döntés folytán csak rövid ideig tartó sikerrel járt.

A szovjet hadsereg feltartóztatása az ország területén a nyugati hatalmak számára kedvezett. Nélküle jóval nyugatabbra történt volna a szövetségesek össztalálkozása, annak minden következményével együtt. Azt, hogy Magyarország ismét — mint sokszor a történelemben — saját testével védte a nyugatot, sem a háború lezárásakor, sem azóta nem értékelték.

Magyarországnak a szovjet érdekszférába való kerülése szükségképpen vezetett 1956-hoz.

2. A forradalomról való megemlékezés: „1956 helye a magyar nemzetudamban, a túlélés etikai problémái irodalmunk tükrében”, Dr. Zelliger Erzsébet egyetemi docens előadásának volt a témája.

Ennek kapcsán részletek hangzottak el — többek közt — Faludy György, Eörsi István, Kabdebó Tamás verseiből és Ágh István visszaemlékezéseiből. A Kultúregyesület elnöke, Márai Sándor „Mennyből az angyal” versét szavalta el.

Befejezésül a forradalom és szabadságharc halottaira és a mártíroknak mécsesek meggyújtásával emlékeztek a jelenlévők, az előadó pedig Döbrentei Kornél „Halottaknap vers” című költeményét mondta el. Ennek refrénszerűen viszatérő utolsó sorai:

„Nem úszkósodó vád van  
a gyertya lobogásán,  
mennyi sár fejtá nélkül,  
menny a rögbe beleszédül,  
a láng riadtan verdes:  
S.O.S.; S.O.S!”

A magyar- és a székely himnusz elnevelése zárta le, az utóbbival utalva egyúttal a forradalom leverését követő romániai megtorlások erdélyi áldozataira is.

A rendezvényt jelenlétével megtisztelte Dipl. Ing. Pedak Vattay Katalin, a Magyar Köztársaság bécsi nagykövetségének linzi konzulasszonya és Schwarz Mária, a Salzburgi Magyar Kör elnöknője is. A zsűfólásig megtelt Magyar Otthonban a vendégekkel és az előadó tanárokkal — szeretetvendégség keretében — a késő esti órákig együtt maradtunk.

SIMONFFY ERIKA

Az újjászervezett **SALZBURGI MAGYAR KÖR** Schwarz Mária elnök és Dr. Farkas András pénztáros vezetésével a magyar közösségi élet iránti érdeklődés egyik jeles bizonyítéka. Miután a Fürstenalle 45. sz. alatti cserkészotthonban sikerült állandó és biztos helyiségre szert tenniük, gyakrabba váltak a rendezvények és folyamatossá az egyesületi munka. Ennek volt bizonyítéka az október 18-án megrendezett emlékünnepély Történelmi visszapiantás az 1956-os októberi eseményekre címmel. Az emeleti teremben minden szék ellett, és biztató volt a sok fiatal, akik együtt ünnepeltek az idősebb korosztállyal. Szászvárosi Sándor gondokaművész Kodály, Hindemith és Bach műveinek előadásával tette színessé az összejövetelt.

A magyar rendezvények szerves velejárója a „büfé”, amit újabban szeretetvendégségnek is szoktak nevezni. Az ünnepi feszültség itt oldódik baráti légkörre, családias hangulattá. Erről tanúskodott a salzburgi magyarok októberi megemlékezése: Schwarz Mária anyai szívvel nagy összetartóerőt jelentett, Dr. Farkas Ferenc pedig szinte mindeneként gondoskodott arról, hogy mindenki jól érezze magát. Külön ki kell emelni a felszolgálásnál segítkező lányokat.

A kör valami zárt egészet jelent, ami adott esetben már nevében is tükrözi a salzburgi magyarok közösségét a szeretet és egymás kölcsönös megbecsülése jegyében.

A Magyar Köztársaság elnöke **MAGOS GÁBOR**-nak az 1956-os forradalomban kifejtett tevékenysége elismeréseként a magyar köztársasági érdemrend tisztikeresztjét adományozta.

A Nagy Imre Emlékplakett kuratóriuma **MAGOS GÁBORNA GIMES JUDIT**-nak az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékének ápolásában és a forradalom szellemiségének folyamatos érvényesülése érdekében kifejtett kimagasló munkássága elismeréseként a Nagy Imre Emlékplakettet adományozta.

## RÉGI—ÚJ TÖMÖRÜLÉS OBERWART/FELSŐÖRÖTT

Csoportunk már közel 20 éve végez különböző kulturális tevékenységet a felsőöri róm. kat. egyházközség keretében. Kezdetben javarészt a régi Magyar Katolikus Nőegylet feladatokról vette át és folytatta a név nélkül. Két évvel ezelőtt határoztuk el, hogy feladjuk anonimitásunkat és végre nevet adunk közösségünknek. Így született meg a Felsőöri Katolikus Magyarok Munkaközössége (Arbeitsgemeinschaft Katholischer Ungarn).

1998-ra egy munkával, de sikerekkel teli évre tekinthetünk vissza. Február 24-én, húshagyókedden volt a már évek óta ezen a napon rendezett műsoros farsangi vidám délutánunk, ahol a Felsőöri és környékén élő honfitársainkon kívül Szombathelyről is üdvözölhettünk vendégeket. Az est folyamán a legjobb gyerek- és felnőtt jelmezeket díjaztuk.

Május 9-én, szombaton rendeztük meg a magyar nyelvű anyáknapjára ünnepséget, amelyen fellépett a Felsőöri Kétnyelvű Szövetségi Gimnázium magyar tagozatának színjátzó csoportja a Csongor és Tünde mesejátékkal, Parihoda-Borsos Anikó és Villányi Eszter tanárnők rendezésében. A darabhoz a színpadi díszletet Parihoda-Borsos Anikó festőművész készítette. A műsoron fellépett a Szeberényi Lajos citeraegyüttes Földeni János és Somogyi Attila tanárok vezetésével, a kétnyelvű gimnázium magyar néptáncosportja Pathy Lívia tanárnő vezetésével, azonkívül a felsőöri elemi iskola első kétnyelvű osztályának tanítványai, akik Szalai Márta tanítónő betanításában verseket adtak elő.

Július 4-én és 5-én rendeztük meg magyarországi kirándulásunkat, amelyen a felsőöri, alsőöri és környéki honfitársainkon kívül örömmel üdvözölhettük Major Pali bécsi közreműködésével felsőpulyai barátaink népes csoportját. Az utazás jókedvvel és zökkenőmentesen zajlott le. Ennek keretében 4-én megtekintettük a gödöllői királyi kastélyban az Erzsébet királyné emlékkiállítását, majd Szentendrét. Leányfalun kényelmes panziókban éjszakáztunk. 5-én reggel kompon keltünk át a Dunán Vácra, majd továbbutaztunk Nagymarosra. Innen újból kompon átkeltünk Visegrádra. Innen Esztergomba vitt az utunk, ahol ebéd után tisztelegünk Mindszenty Jó-

zsef sírjánál és elhelyeztük útítársaságunk közös koszorúját.

Szeptember 4-én és 5-én a sepsiszentgyörgyi Háromszéki Népiegyüttes 38 tagját üdvözölhettük nálunk. Az együttes portugáliai körútról útban hazafelé tért be hozzánk. 4-én este vendégeinket Felsőörött, Alsőörött, Tarcsán, Jobbágyiban magyar és osztrák családoknál helyeztük el. 5-én délután a felsőöri INFORM öszi vásáron az ORF sátrában volt jól sikerült fellépésük, melyet az osztrák televízió helyszínről közvetített. Este Alsőörött a községi vendéglő színháztermében mutatták be teljes műsorukat. A műsor után bécsi barátaink segítségével és közreműködésével munkaközösségünk látta vendégül vacsorára a csoport tagjait.

Szeptember 19-én munkaközösségünk színjátzó csoportjának tagjai, Kapocs Zsuzsa, Ábrahám Ildikó, Rajics Ági és Höfler Kati a „Fogadás” című rövid népszínművel léptek fel Alsőörött a kultúrház átalakított régi elemi iskola beszentelése és megnyitása alkalmából.

Október 25-én délelőtt a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület meghívására előző este Alsőörön, majd 25-én délelőtt először az alsőöri, majd a felsőöri magyar szentmisen lépő budapesti Bárdos Lajos kórust láttuk vendégül a felsőöri róm. kat. Kontaktzentrumban.

Este a mi meghívásunkra adott vendégzereplést a Bánk nárrátoros változatával a Szombathelyi Operaegyesület a városi zeneiskola új nagytermében.

December 6-án, délután 15.00 órakor 30. alkalommal kerülnek bemutatásra a „Nagykarácsony éccakája” keretében a felsőöri karácsonyi játékok. Ezen ünnepi rendezvény keretében kerül bemutatásra felnőtt szereplőnk által a Csiksomlyói Passió 8. karácsonyi jelenete, a kétnyelvű gimnázium magyar tagozatának szereplőivel, Barsi Ernő népdalgyűjtő alsőöri gyűjtéséből származó „Karácsonyi asztal” című karácsonyi játék. Gyermekszereplőnk egy dunántúli betlehemes játékot mutatnak be, őrszigeti szereplők egy 1651-ből származó szigeti kántálól lépnek fel. Újból bemutatjuk Volly István, a híres magyar egyházi népzene gyűjtő „Nagykará-

csony éccakája” című karácsonyi kórusművét, azonkívül a szerző két karácsonyi énekét — „Karácsony van ma”, „Pásztorok fel...” —, melyeket ő az 1970-es első nagy előadásunkra írt és az őrségi magyarságnak ajánlott.

December 19-én a műsor egyik részével részt veszünk az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége által fenntartott Bécsi Magyar Iskola karácsonyi ünnepségén.

December 20-ra ugyanezzel a műsorrall kaptunk meghívást az Európa Mozgalom Magyarországi Egyesületétől Szombathelyre.

CSOKNYAI PÉTER

1998. november 14-én 17.00 órai kezdettel az Oberschützen/Felsőölvői kultúrközpontban **PRIHODA LÁSZLÓ** festőművész Negyven éve c. verseskötetjének a szerző felolvasásával egybekötött bemutatására került sor. A bevezetőt Radics Éva tartotta.

**DR. ANDRÁS IMRE S.J.** a bécsi Magyar Egyházzociológiai Intézet vezetője 70 éves. Csikszredán született, Budapesten lett a jezsuita rend tagja. 1956 után Ausztriába került. Az Innsbruck-i egyetemen 1960-ban fejezte be teológiai és filozófiai tanulmányait. Ezt követően a bécsi egyetemen néprajzi, szociológiai és történelmi tanulmányokat folytatott. 1974-ben filozófiai doktorátust szerzett. Az Egyházzociológiai Intézetet 36 éve vezeti, 1994-ben a Magyar Köztársaság Érdemrend tisztikeresztjével tüntették ki.

**SÁRKÖZI MÁTYÁS** Londonban élő író a Magyar Köztársaság Kiskeresztjével tüntették ki. A kitüntetést október 21-én adták át az írónak a londoni magyar követségen.

Hegyeshalom központjában 100 m<sup>2</sup>-es családi ház sűrűn eladódott. A házban 3 szoba és étkező, központi kazánfűtés van, gáz, telefon bekötve. Az egyik szoba irodának, vagy rendelőknek is használható. Telefon: (36-1)252-33-93 vagy (36)30-9408-248.

## A Napló postája

Minden kedves Előfizetőnknek  
és Olvasónknak  
**KELLEMES  
KARÁCSONYI  
ÜNNEPEKET**  
és  
**BOLDOG ÚJ ÉVET**  
kíván a Bécsi Napló

### Helyreigazítás

Előző számunkban az osztrák állampolgársággal foglalkozó cikkbe egy helytelen adat csúszott: az állampolgárságát és nyugdíját kihiján elvesszőt miniszter nem Soronic belügyminiszter, hanem Toncic-Sorinj külügyminiszter volt. A téves információ alapuló név- és rangfelcserélésért elnézést kérek.

A **KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG** kérdéseivel foglalkozó cikkhez többen is hozzászóltak. Köszönet illeti Szépfalusi Istvánt, aki a Másokért Együtt november 2-i számában megjegyzi, hogy nem jó tanácsadó az osztrák állampolgársági tisztviselő, mert nem az ügyfél jogait ismerteti, hanem elsődlegesen az államot képviseli. Fontos szempont, hogy már egy másik állampolgárság megkérvevényezése is az osztrák állampolgárság elvesztésével járhat. Meg szeretném azonban jegyezni, hogy sem a cikk, sem az abban kifejtett — a kettős állampolgárságot elutasító álláspont — nem kiegyesztés, hanem a kettős állampolgárság sokak által mediatálisan is boncolgatott kérdéséről alkotott sajátos vélemény.

Fontos a következő pontosítás: Osztrák állampolgárságát az veszíti el, aki engedély nélkül egy másik állampolgárságot fogad. Aki osztrák állampolgárságának megszerzése előtti honosságáról valamilyen okból vagy megindokolással nem mondott le, vagy születése révén egy, vagy több más állam polgára is egyidejűleg, ezen államoktól útlevelet kérhet, kaphat és megtarthat osztrák állampolgárságának elvesztése nélkül. Nem a magyar útlevelet kiváltása, hanem a magyar állampolgárság megkérvevényezésének illetve újrakérvevényezésének vonzata az osztrák honosság megszüntetése.

A **BÉCSI NAPLÓ „NAGYKÖRÜLÖGÉSÉT”** a Budai Vár Fortuna-udvarában lévő Litea Könyvszalón vendégeként ünnepelte baráti találkozóval egybekötött író-olvasó esten november 9-én. A mintegy száz jelenlévő nagy érdeklődéssel fogadta a szerkesztőség bemutatkozását. Elsőként a házigaoda, Bakó Annamária üdvözölte a vendégeket, az estet Dr. Szakály Sándor vezette be és le. Sorrendben beszélt: Dr. Deák Ernő, Dr. Szabó A. Ferenc, Szemerédi Tibor, Dr. Varga Sándor, Böröndi Lajos, S. Csoma János legújabb verseiből, Székely Szabó Zoltán humoros írásából olvasott fel. Hivatalos oldalról megjelent a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának képviselője, a Határon Túli Magyarok Hivatalának képviselőjében jelen volt Pusztaszeri László. Az MVSZ-t Bakos István főtisztár és Zilka Klára képviselte.

SZEMERÉDI TIBOR

### Előfizetőinkhez!

Kérjük, hogy lapunk megrendelésekor a befizetésnél **neveket és címeket olvashatóan** töltsék fel, mert különben az illető összeget lehetetlen, mint megrendelést kezelni. A hihetetlenül magas bankkezelési költségek miatt arra kérjük Auszrián kívüli előfizetőinket, hogy lehetőség szerint közvetlenül a Bécsi Napló bankfolyószámlájára utalják át, vagy pedig készpénzben juttassák el szerkesztőségünk címére a előfizetési összeget.

Köszönjük.

SZERK.

Lapzárta minden páratlan hónap 5-én  
TELEFAX: 505 36 78

## A BETHLEN GÁBOR ALAPÍTVÁNY

1998. évi díjkiosztására november 2-án került sor Budapesten a Magyarok Házában. Az idei díjazottak:

**Bethlen díj:** Gombos Gyula író, Krzysztof Czyzewski lengyel kisebbségi-szociológus és **Czine Mihály** irodalomtörténész.

**Tamási Áron díj:** Ferenczy István színművész, rendező (Marosvásárhely)

**Márton Áron emlékérem** (Szervátius Tibor alkotása): **Böjte Gábor** ferences rendi szerzetes (Déva), **Deák Ernő** történész (Bécs), **Kettős János** református lelkész (Kopács)

Az ünnepi aktust Csóori Sándor, a MVSZ elnöke nyitotta meg és Dr. Márton János, az alapítvány kuratóriumának elnöke zárta. Közreműködött Maczkó Mária népdalénekes és Szabó András előadóművész. Laudációt mondott: Püski Sándor, Kovács István, Görömböi András, Tamás Menyhért, Jelenits István, Bakos István, Máz Ferenc.